

Sygn. akt III AUz 92/12

POSTANOWIENIE

Dnia 5 września 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie - Wydział III Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Anna Polak
Sędziowie:	SSA Urszula Iwanowska SSA Barbara Białecka (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 5 września 2012 r. na posiedzeniu niejawnym

sprawy **E. O.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K.**

o emeryturę - przywrócenie terminu do zgłoszenia żądania uzasadnienia wyroku

na skutek zażalenia ubezpieczonego

na postanowienie Sądu Okręgowego w Koszalinie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 21 czerwca 2012 r. sygn. akt IV U 1023/11

p o s t a n a w i a :

- 1. odrzucić zażalenie na pkt 1 zaskarżonego postanowienia;**
- 2. oddalić zażalenie na pkt 2 zaskarżonego postanowienia.**

SSA Urszula Iwanowska SSA Anna Polak SSA Barbara Białecka

Sygn. akt III AUz 92/12

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 21.06.2012r. Sąd Okręgowy w Koszalinie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, na podstawie art. 168 § 1 k.p.c. oddalił wniosek ubezpieczonego E. O. o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku (pkt 1 orzeczenia) oraz na podstawie art. 328 § 1 zdanie 1 i 2 k.p.c. odrzucił wniosek ubezpieczonego o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia wyroku, jako spóźniony (pkt 2 postanowienia).

W uzasadnieniu rozstrzygnięcia sądu pierwszej instancji wskazano, że E. O. zgłosił żądanie uzasadnienia wyroku w dniu 26.03.2012r., podczas gdy termin na dokonanie tej czynności minął z dniem 4.11.2011r. (wyrok ogłoszono w dniu 28.10.2011r.). Sąd Okręgowy postanowieniem z 28.03.2012r. odrzucił więc wniosek ubezpieczonego

i ubezpieczony po doręczeniu mu tego postanowienia złożył wnioski o przywrócenie terminu do dokonania tej czynności procesowej wraz z wnioskiem o doręczenie uzasadnienia wyroku.

Na uzasadnienie swojego żądania podał, że w zawiadomieniu o wyznaczeniu terminu rozprawy nie pouczone go o terminie i formie odwołania się od wyroku.

Sąd Okręgowy wskazał, że zgodnie z art. 168 § 1 k.p.c. Sąd na wniosek strony postanowi przywrócenie terminu, jeśli strona nie dokonała w terminie czynności procesowej bez swojej winy. Przepis art. 168 § 1 k.p.c. nie może być interpretowany w sposób rozszerzający, gdyż jest zasadą, że czynności procesowe powinny być dokonywane w terminie. O braku winy strony można mówić tylko wtedy, gdy istniała jakaś niezależna przyczyna, która spowodowała uchybienie terminowi. Przyczyna taka zachodzi wówczas, gdy dokonanie czynności w ogóle (w sensie obiektywnym) było wykluczone, jak również

w takich przypadkach, w których w danych okolicznościach nie można było oczekiwać od strony, by zachowała dany termin procesowy. Brak winy w uchybieniu terminu powinien być oceniany z uwzględnieniem wszystkich okoliczności konkretnej sprawy, w sposób uwzględniający obiektywny miernik staranności, jakiej można wymagać od strony należycie dbającej o swoje interesy i przy braniu pod uwagę także uchybień spowodowanych nawet lekkim niedbalstwem. Tymczasem, w ocenie Sądu Okręgowego, ubezpieczony nie wykazał, aby niedokonanie w terminie czynności procesowej, jaką jest zgłoszenie żądania uzasadnienia wyroku, nastąpiło bez jego winy. Ubezpieczony został prawidłowo zawiadomiony o terminie rozprawy w dniu 28.10.2011r., a poza tym w zawiadomieniu wskazano, że Sąd nie informuje z urzędu o wyniku postępowania i nie doręcza z urzędu odpisu orzeczenia. Sąd nie ma obowiązku informowania strony na tym etapie postępowania o sposobie i terminie wniesienia środka zaskarżenia. Obowiązek taki powstaje po ogłoszeniu wyroku, wobec strony obecnej przy ogłoszeniu wyroku, działającej bez pełnomocnika. Strona należycie dbająca o swoje interesy powinna dowiedzieć się o wyniku postępowania jak najszybciej, tak aby mogła wnieść żądanie uzasadnienia wyroku w przepisany termin, a jeżeli nie ma wiedzy o sposobie i terminie zaskarżenia wyroku, może taką informację uzyskać w Sądzie (choćby telefonicznie - numer telefonu do Sądu jest wskazany w zawiadomieniu o terminie rozprawy k.7) lub skorzystać z pomocy profesjonalnego pełnomocnika.

Zdaniem Sądu pierwszej instancji w sprawie brak jest okoliczności świadczących o podjęciu przez ubezpieczonego działań mających na celu zabezpieczenie się w dotrzymaniu terminu, tym bardziej, że ubezpieczony dopiero 8.03.2012r., tj. ponad trzy miesiące po uprawomocnieniu się wyroku, zwrócił się do Sądu z pismem o „podanie wyniku sprawy”. Zaniechanie dokonania takiej czynności wcześniej, przy prawidłowym pouczeniu o terminie rozprawy, stanowi przyczynę przekroczenia terminu zależną od ubezpieczonego, którą należało kwalifikować jako niedbalstwo i która wynikała z naganego zaniedbania własnych spraw oraz nieprzykładania do nich stosownej staranności. W ocenie Sądu Okręgowego uchybienie terminowi było zatem zawinioną niedbałością ubezpieczonego we własnej sprawie, w konsekwencji czego nie było podstaw do przywrócenia terminu, zaś wniosek o uzasadnienie wyroku podlegał oddaleniu, jako wniesiony po terminie.

Postanowienie Sądu Okręgowego zaskarżył E. O. wnosząc o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia wyroku sądu pierwszej instancji.

Żalący podniósł, że nie posiada wiedzy prawniczej i nie wiedział, że ma tylko 7 dni na zwrócenie się do sądu w tej sprawie.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Zażalenie ubezpieczonego na rozstrzygnięcie sądu pierwszej instancji o odmowie sporządzenia uzasadnienia wyroku nie zasługiwało na uwzględnienie.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, sąd pierwszej instancji prawidłowo przyjął, że ubezpieczony złożył wniosek o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia wyroku już po upływie tygodniowego terminu, liczonego od dnia następnego

po ogłoszeniu wyroku, a zatem wniosek ten był spóźniony przy trafnym przyjęciu, że brak było podstaw do przywrócenia terminu do dokonania uchybionej czynności.

Na wstępie należy wyjaśnić, że zgodnie z art. 394 § 1 pkt 7 k.p.c. na postanowienie sądu pierwszej instancji odmawiające uzasadnienia orzeczenia oraz jego doręczenia stronie przysługuje zażalenie do sądu drugiej instancji. Stronie przysługuje również zażalenie na postanowienia kończące postępowanie w sprawie (art. 394 § 1 k.p.c.), z tym, iż do tego rodzaju orzeczeń nie należy rozstrzygnięcie oddalające wniosek o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia wyroku sądu pierwszej instancji. Nie podlega zatem zaskarżeniu orzeczenie oddalające wniosek o przywrócenie terminu do dokonania uchybionej czynności procesowej, a przedmiotem orzekania przez Sąd Odwoławczy było formalnie postanowienie odmawiające sporządzenia uzasadnienia wyroku.

Przechodząc do meritum sprawy należy wskazać, że ubezpieczony został zawiadomiony o terminie rozprawy z dnia 28.10.2011r., na którą nie stawił się, jak też nie wnosił o jej odroczenie, ewentualnie nie usprawiedliwiał swojej nieobecności. Ubezpieczony również bezpośrednio po zamknięciu rozprawy i ogłoszeniu wyroku, nie dowiadywał się o przebieg sprawy, a w szczególności o to, czy i jaki zapadł wyrok. Nie zasięgał informacji w jaki sposób i w jakim terminie może zaskarżyć orzeczenie sądu pierwszej instancji. Należy mieć na uwadze, że ubezpieczony miał ukończone 60 lat, a z treści odwołania od decyzji (odmawiającej emerytury w obniżonym wieku ze względu na pracę w szczególnych warunkach), czy późniejszych pism, nie wynika nieporadność upośledzająca prowadzenie własnej sprawy, a wręcz przeciwnie, gdyż pisma ubezpieczonego cechuje logiczna zwartość. W aktach sprawy brak jest też dowodu świadczącego o tym, że ubezpieczony miał trudności w komunikacji ogólnie pojmowanej, w szczególności w korzystaniu z telefonu. Należy przy tym zaznaczyć, że był mu znany z zawiadomienia o terminie rozprawy numer telefonu do sekretariatu wydziału.

Ubezpieczony zresztą nie powoływał się na jakiegokolwiek przeszkody pozbawiające go możliwości skorzystania z telefonu oraz uzyskania tą samą drogą informacji o przebiegu procesu i wyniku wyroku, w szczególności o sposobie zaskarżenia wyroku. Dokonana przez Sąd Apelacyjny analiza okoliczności powoływanych przez ubezpieczonego jednoznacznie wskazuje, że w tygodniowym terminie otwartym na złożenie omawianego wniosku nie było obiektywnych przeszkód w uzyskaniu przez niego informacji o treści wyroku, w złożeniu wniosku o pisemne uzasadnienie wyroku, podobnie zresztą jak w wywidzeniu apelacji wprost.

Należy dodać, że ubezpieczony nie miał prawa sądzić, że będzie informowany z urzędu przez Sąd Okręgowy o przebiegu sprawy czy o treści wyroku, gdyż przepisy prawa nie przewidują takiej procedury, jeżeli strona nie stawia się na ogłoszenie wyroku (vide art. 327 § 1 k.p.c.), a po wtóre, ubezpieczony już na początku procesu, w zawiadomieniu terminie rozprawy z dnia 28.10.2011r. został pouczone, że „Sąd nie informuje z urzędu o wyniku postępowania, jak też nie doręcza odpisu orzeczenia” (zawiadomienie z k. 7 i zwrotne potwierdzenie odbioru zawiadomienia z k. 10).

Nie można stwierdzić braku winy po stronie ubezpieczonego, skoro nie wykazywał on zainteresowania przebiegiem sprawy czy to z powodu niedbałości w prowadzeniu własnej, życiowo ważnej sprawy, czy mylnego przekonania, że po wniesieniu odwołania nie musi już nic robić w toku postępowania, w tym dowiadywać się o treść wyroku. Sąd Apelacyjny podziela pogląd prawny, że skoro obowiązujące przepisy Kodeksu postępowania cywilnego nie przewidują doręczenia stronom z urzędu wyroku z uzasadnieniem, to każda ze stron działając we własnym interesie powinna zadbać o uzyskanie informacji na temat treści i daty wydanego orzeczenia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia z dnia 24 stycznia 1997r., sygn. akt I PKN 1/97, opubl. w OSNP z 1997r., Nr 18, poz. 342, LEX nr 30005). Słusznie zatem Sąd Okręgowy podniósł, że ubezpieczony nie czyniąc tego wykazał się brakiem niezbędnej staranności.

Uwzględniając powyższe, Sąd Apelacyjny stanął na stanowisku, że podnoszone w zażaleniu okoliczności nie mogą wpłynąć na uchylenie lub zmianę rozstrzygnięcia,

w związku z czym na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c., należało oddalić zażalenie ubezpieczonego w zakresie odmowy sporządzenia uzasadnienia wyroku, a na podstawie art. 397 § 2 k.p.c. w związku z art. 370 k.p.c. odrzucić zażalenie na postanowienie o oddaleniu wniosku o przywrócenie terminu, jako niedopuszczalne.

SSA Urszula Iwanowska SSA Anna Polak SSA Barbara Białecka